

Előfizetési árak:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilittér ára	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet körút 41.sz.

POLITIKAI HETILAP

A tanítók esküje.

A magyar paedagógusok régi vágya teljesült az új népoktatási törvényben foglalt rendelkezéssel, mely minden nyilvános iskolában működő tanerőt arra kötelez, hogy a magyar állam törvényeire, a magyar alkotmányra s a reá bizott növénydekeknek magyar szellemben való nevelésére esküdjék meg. [Magában az eskütételben nem keresünk ugyan olyan eszközt, amely hivatva lenne népoktatási bajainkon gyökeresen segíteni, vagy azokat talán teljesen átalakítani is s mint ilyent, nem is becsljük azt túl; mindamellett többet akarunk benne látni, mint azok, akik akár tulzó nemzetiségi szempontból, akár pedig a tulhajtott szabad gondolkodás szempontjából itélik meg s akik így vagy színészeskedést, vagy üres formalitást látnak benne.

A nemzetiségi lapok például ma, amikor már befejezett tények mögött allnak, lekicsinylő gunnyal kezelik a kérdést, bizonyára azért, hogy fontoságából ugy a közönség, mint az esküt tevők előtt levonjanak, amennyit lehet.

Pedig-pedig nem is olyan régen másképpen itélték ezt meg. Akkor veszelty, nagy bajt láttak benne, amelyről azt hirdették szerte-széjjel, hogy nemesak szerzett jogokat támadja meg, hanem legféléttettebb reményeiket, vágyaikat is a legkomolyabban fenyegeti. Ha egyébként nem is mérlegelnők a dolgot, ez a megfigyelés is elég anyagot nyujt a gondolkodásra, hogy az olyan esemény, mely politikai fölfogásukban megdöbentti őket, nekünk rosszat semmi esetre sem hozhat. Fegyvert kell tehát benne látnunk, olyant, amely

az állam kezében csak sikereket mutathat föl s olyant, amit ök kicsavarni soha sem lesznek képesek.

Eltekintve attól, hogy ez az eskü magára a tanítóra sem lesz minden hatás nélkül, meg lesz az az erkölcsi haszna, hogy ott, ahol az eskü szentségébe vetett hit a legerősebb: a nép széles rétegeiben tekintélyt szerez. Tekintélyt az ügynek s a személynek egyaránt. Csak gondoskodni kell arról, hogy az esküminta minél szélesebb körben váljék ismertté, hogy annak értelmével lehetőleg minden szülő tisztában legyen s alig fog köztük akadni valaki, aki vallásos érzését fölládozná, aki istenével perbe szállni merészkednék olyan vélemény hangoztatásával, mely az eskü szellemét ne földje, vagy avval éppen ellentétes álláspontot foglaljon el. Hogy pedig az egyszerű nép tanítóját még ezek után is befolyásolni akarná, alig tehető föl. Nem szivesen állal felelősséget a jámbor ember olyan cselekedetért, amelyért hite szerint, mint esküszegésre való csábításért, egykor ítélőszék elé kell állania.

Akik pedig másképpen gondolkodnak, szintén elég erélyes eszközt láthatnak benne arra nézve, hogy a tanító mulasztása ezután súlyosabban beszámítható s így szigorubbán büntethető is legyen.

A tanítóknak az a nagy része azonban, kiket eddig minden kapocs nemzetiségi egyházukhoz, községükhöz szoritott, kiket az anyagi függés arra utalt, hogy fenntartójuk véleményéhez alkalmazkodjanak s akiket ez a kényszerhelyzet még saját jobb meggyőződésükből is kiforgatott, amikor a politikai téren is kénytelenek voltak a közeledés utját keresni: azok nem csekély eszközt, támaszt

találhatnak elhangzott esküjükben az esetleg fölmerülhető üldözésekkel szemben. Bástyá lesz ez, amelyen megtörik a reakció, s annál értéke sebb, mert éppen a papoknak kell azt különös tiszteletben tartaniok, ha csak hiveik előtt vallásuk tekintélyét eljatszani nem akarják.

Annál jobban csodálkozunk fölötte, hogy a turói ág. ev. esperesség mégis szükségesnek látta, hogy tanítóit a törvény által előirt eskü letétele előtt közvetlenül még külön eskütételre is szorítsa.

Ha az máskor történik meg, talán föl sem tűnik a dolog, sőt természetesnek is tudnók tartani, hogy az egyház tanítóit saját maga iránt való hűségre szorítsa. Tudtukkal azonban minden felekezeti tanító már hivatalba lépésének első napjaiban esküszik meg erre, ez az utóbb kicsikárt eskü tehát ebben az alakjában legalább is fölöslegessé vált. Az eskü t. i. az idővel nem veszít erejéből s így befolyásoló képessége sem csökken. Akit ma köt, kötni fogja holnap is; akit nem, az esküdhetik százszor, az ügynek mégsem használ vele. Hogy pedig szóról-szóra arra esküdtek volna meg, amire a hivatalos eskü kötelez — megengedi a t, esperesség —, de nem tudunk ennyi hazafiaságot föltenni róla, tudván azt, hogy eddig a nemzetiségi mozgalmakból nem a kisebbik részt kérte ki magának. De hát akkor mire is esküdtek ott tulajdonképpen?...

Szinte arra a következtetésre kell jutnunk, hogy itt dogmákat állítottak oda a lelkiismereti szabadsággal szemben. Evvel akarták ellensúlyozni azt, amit az állami eskü megkövetel, azon tétel alapján, hogy az utóbb tett eskü, ha az előbbitől eltér, nem

LANG M. és FIA

dívatáruháza Túrócszentmárton.

Különlegességek:

RUMBURGI VÁSZNÁK, NŐI SZÖVE-
TEK, SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK
kiváló minőségben.

RI és NŐI CIPŐK, FÉRFI-INGEK,
BORSALINO KALAPOK

ANGOL NŐI COSTÜMÖK

mérték szerint, Bécsben készítve
jótállás mellett!

lehet kötelező s hatása csak annyi, hogy az egész lelkiismeretét terheli meg vele!

Játék volna ez, még pedig csunya játék s különösen azok részéről, akiknek éppen a lelkiismeret tisztasága fölött örködni volna legfőbb kötelességük.

Julius hó első napjának délelőttjén sűrű csoportokban vonultak hölgyek és urak vegyest az állami hivatalok épülete felé. A felekezeti és községi tanítók igyekeztek ott a kir. tanfelügyelő hivatalos helyiségeibe, hogy az új törvény azon rendelkezésének, mely minden tanítótól hazafiasságot, alkotmányhűséget követel, ünnepélyes eskü által eleget — s a magyar hazának vele örök, szent fogadást tegyenek. A szemlélő nemcsak az ünnepi ruháról, de a komoly, ünnepélyes arckifejezésekről is megítélhette, hogy itt nem közönséges hivatalos alakítás, hanem nagy horderejű aktus van készülöben. Ott ült mindenkinek arcán valami, ami egy-maga is ünneppé avatta volna a perceket és még valami, amit különösen szívesen láttunk s ami olyan különösen jól esett a magyar szívnek! Ha vannak rejtett gondolatok, amikkel szívesen foglalkozunk, ha vannak titkos érzéseink, amelyek meg-megdobantják ugyan sziveinket, de a környezeti pressziója alatt elhallgatni, elnyomni kénytelenek vagyunk, úgy vannak olyan perceink is, amikor a nyomasztó légkörből menekülve, — szabadon lélekzünk föl, hogy szabad szárnyalást engedjünk a gondolatnak, mely lelkünk mélyén szunnyadt s szabad folyást az érzésnek is, mit megszokott környezetünkben csitítani voltunk kénytelenek. A szív és lélek fölszababulásának ez az édes érzése lebegett tán ott a levegőben, hogy olyan ünnepélyes ihlet volt tapasztalható. S ez adta meg hangjuknak is azt a szint, mellyel az esküt úgy mondták el, hogy az nemcsak az igazszeretnek, de a komoly elhatározás nemes hangjának tetszett. — Amikor egy-egy ilyen meghatóan ünnepélyes aktus véget ért, az esküt emelt kezek leereszkedtek, látszott, hogy az érzés, mely annak hatása alatt támadt, ott fénylik a szemekben, ott ül az arcon. Mennyire szeretjük volna azt úgy megrögzíteni, hogy erejéből ne veszítsen soha!...

Dr. Künsztler kir. tanfelügyelő sokat fáradt az ünnepélyes hangulat színvonalának megtartásán. Több ízben intézett a tanítókhöz beszédet, melyben a nap fontosságát méltatta s az eskütétel nagy horderejére hívta föl figyelmüket, valamint a kötelességekre is, amiket a lelkiismeretesség eddig is, de az eskü most szigorubbán megkövetel. — Ezek pontos teljesítése a vallásos és hazafias nevelésben merül ki. Ezt kövessék — ugymond — s akkor eleget tettek

hazájuknak, egyházuknak, a társadalomnak s megfeleltek az Istennek és embereknek egyaránt.

Emelte az ünnepegy színeit, hogy a róm. kath. egyház részéről Cserei Emil c. kanonok s az ág. ev. egyház részéről pedig Hodzsa alesperes is megjelentek, hogy felekezeti tanítói örök fogadalmának tanui legyenek.

Az eskütétel lefolyása, színe és hangja, komoly méltósága nagy eredményekre jogosít. Nem akarnánk csatlakozni benne!

Az amerikai zászlósok.

Az amerikai „Szokol“ testdő egyesület gondolt nagyot és merészet!

— Zászlót viszlünk a régi hazában *sinytődő* testvéreinknek! Hogy ez mire jó, azt ugyan magunk sem tudjuk, de ha mások megtehetik, megteesszük mi is! Megmutatjuk, hogy mi is tudunk gavallérok lenni!

A szót tett követte! Tengerre szállt *Zaruba* Leó írrok (Pittsburg), *Knát* János gyári munkás, *Kekira* Hugó műfáragó (New-York), *Tanna* Tiedt állítólagos szerkesztő (Benssa), *Krupa* Rudolf cipész (New-York), *Polakovics* Ferenc asztalos (Chicago), *Myslivcsik* Antal oktató (New-York), *Pavella* Adolf asztalos (New-York) s miután előbb összecsokolóztak a cseh testvérekkel Prágában, barna vászonokba rejtett zászlójukkal megindultak Turóc-szentmárton felé! Utközben csatlakozott hozzájuk *Ivánka* Milán, a bazini kerület ideiglenes képviselője is! Ő vezette, ő kalauzolta a társaságot, melynek szándéka alig állott meg a zászlóátadásnál, ők alighanem többet, nagyobbakat akartak. A magyar nemzet ellen akartak ők egy kis parázs tüntetést rendezni, nem gondolva meg azt, hogy amit annyi sikerrel művelnek Amerika földjén, az itthon egy kis nehézségbe ütközik, mert itt könnyen körműkre koppintanak a hivataltan vendégeknek, a fogadaltan prókatoroknak!

A hatóság már eleve értesült a jövevények érkezésének idejéről s megtegett minden intézkedést arra, hogy bárminemű hepciáskodásnak elejét vegye, sőt arra is el volt készülve, hogy a legkisebb tüntetésre visszafelé fordítja a „*yenki*“ szekere rudját a kék ocean felé. De erre nem került a sor, amit ösztönösen beavallva, annak tudunk be, hogy a nemzetiségiek higgadt része teljesen távol tartotta magát a fogadattástól s az ezzel egybekötött ünnepegyektől.

Junius 4-én érkeztek meg a fentiszelt urak Zsolna felől. A kupéból *Ivánka* Milán lépett először a peronra, utána jött három éltelen hölgy, tót színekkel felszalagozott csokroltak, majd a zászló, egy hosszú, nyugra legény, ki barna vászonokba rejtve vitte a zászlót, melynek pirso-fehér-kék szalagja a tokból kifityegett.

A perronon várakozó nemzetiségiek minden hangos szó nélkül üdvözölték a *yenki*-ket, majd kocsiira ülve, a Domba hajtottak, hol a vendégeket elszállásolták.

Estére a Nár. Nov. szerkesztősége akart nagyszabású társasvacsorát rendezni tiszteletükre, de a hatóság, mely értesült arról, hogy ez alkalommal szándékoznak a zászlót ünnepélyesen átadni, a társasvacsorára kért engedélyt csak a tót kaszinó helyiségeire terjedő-

leg engedte meg s a Dom nagytermét, melyet a kiváló eseményre összehangirozott publikum teljesen megtöltött, karhatalommal kiűrtette, amely az esethez képest szempontjából teljesen helyes és indokolt volt.

A zászlóátadás tehát a tót kaszinó helyiségében történt meg, mely alkalommal *Ivánka* Milán és dr. Mudrony János intéztek a vendégekhez intéztek.

Természetes, hogy a hatóság előrelátó, gondos intézkedése felkavarta egy kissé a mulami vágyók kedvét, de ez csakhamar elcsendesedett s a publikum javarésze már 10 óra után szét is oszlott.

Másnap a Starke-szállodában volt a közös ebéd, honnét aznap délután egy kisebb társaság kirándulást rendezett a „Sztránya“ erdőrézbe.

A vendégek szombaton reggel utaztak el Rózsahegyre, hol — mint értesülünk — a hatóságok szintén megtegették minden intézkedést, hogy a legujabb apostolokat szemmel-tarthassák.

Mint értesülünk, a hatóság megtekintésre bekívánta az amerikaiak által ajándékozott zászlót, melyet a Nár. Nov. szerkesztősége őriz. A zászló közönséges amerikai kereskedelmi zászló, minden felírás nélkül. Miután a hatóság tovább beavatkozásra okot nem talált, a zászlót továbbra is a szerkesztőség őrzetében hagyta.

A magyarság ellenségei.

Nines nemzet a világon, mely az ellenségeknek oly erős gyűrtjével látta magát körülveve, mint a magyar nemzet: s nines oly államalkotó nép sem, mely annyi tekiélt volna kénytelen megtérni saját testén, mint a mi néptünk. Nemzeti nagy céljaink felé való haladás közben szinte félelmetes akadályokat kell legyőztünk. Künn egy agyarkodó politikai irányzat, mely Magyarországból tartományt, szabad nemzetünköt pedig szolgálatot akarna csinálni, bent meg a nemzetiségi izgatók aknamunkája. S ez utóbbi jelenség helyzetünkben talán a legveszedelmesebb. Nem oldhatjuk meg a legsürgősebb szociális kérdéseket, míg a nemzeti eszme felfogásában van közöttünk különbség. Nem teremthetjük meg az egészséges magyar közvéleményt gazdasági és szociális alapon, míg oldott kéve gyanánt sérülhulla és két táborba sorakozva farkasemet néztünk egymással.

Mert egy új szociális átalakulás küszöbélhez csak egységes erő vezeteth bennünket!

S ebből a szempontból nem itéljük el eléggé azt a munkát, melyet a mi nemzetiségi vezéreink a törvényhozás házában, de meg az egész országban is oly vakmerő leplezetlenséggel folytattak. Mert amit ők tesznek, az nemcsak bűn az állameszme ellen, hanem bűn saját testvéreik ellen is, kiket áldatlan működésük következtében számtalan szociális reform áldásaitól fosztanak meg.

Az az óriási vádat pedig, hogy itt a magyar állam vagy kormány a nemzetiségeket üldöznék, a nemzetiségekkel szemben igazságtalan volna, őket erőszakosan meg akarná magyarosítani, a legerélyesebben vissza kell utasítanunk. A világ bármely nemzetére rá lehetne azt fogni, csak éppen ami nemzetünkre nem, mely mindig szabadulvón gondolkodott, e szónak legszűkebb és legnemesebb értelmében. Nem kigondolt mesék, történeti tények

bizonyítják ezt. Míg a nyugaton a túlzott-
sal való beolvadás politikáját folytatták és
vaskövetkezéssel törtek az alávetett fajok
nemzetiségének megszüntetésére, addig nálunk
a magyar faj az alkotmány sáncái közé vonta
azokat a fajokat, amelyek alája voltak vetve.
A magyar állam éppen mindig érezte a tes-
téri egyetértésnek értékét és szükségességét
és ez a szellem ott ragyog összes törvényein-
ken s intézményeinken.

Hisz közismert dolog, hogy Magyaror-
szágon mindenki lehetett nemes ember s
mindenkinek itt a hazában az egységes magyar
nemzet tagjának valja magát. Anyanyelvét
nem raboljuk el senkitől, de azt meg nem
engedhetjük, hogy képződjenek tömbök, faj
szerint szervezett tömbök ezen országban,
amelyek el vannak zárva az ország többsé-
gének, az ország szellemi életét hordozó nyelv-
nek megértésétől, melynek alapján ennek az
országnak minden fia felemelkedhessen az
ország szellemi és politikai életének legmag-
sabb fokára*. És ezen a ponton nem szabad
a nemzetnek gyengének lenni, mert itt nem
csak magyarságunkról, hanem emberségünk-
ről is van szó. Bármint mondjanak is a ma-
gyar nemzeti eszme ellenségei, Vajda meg
Hodza uramék — mi belevonjuk az itt lakó
fajokat a magyar kultúra bűvkörébe, mely-
nek áldásait a fejletlen kiskoruk most még
tán nem érzik, de az eredmény nem fog el-
maradni.

De hogy azok a kívánságok, melyek a
magyarfajok ajkairól minduntalan felhangza-
nak, mennyire jogosulatlanok és mily kevésbé
képezik egy nemzetiségű közvélemény vissz-
hangját — semmiesem mutatja inkább, mint
az a néhány szám, melyet statisztikánkban
olvashatunk. A legutóbbi népszámlás adatai
szerint Magyarországon (Horvát- és Szlavon-
ország kivételével) mintegy 18 millió ember
él. Ezek között mintegy 10 millió fajmagyar
Ideszámíthatjuk még azokat, kik nem magyar
születésűek ugyan, de a magyarság között
élve, asszimilálódtak; ezek szintén egymilliót
és százazretet tesznek ki. Számításba vehetjük
még a szepesi szászokat, a delvidéki svábok-
kat egy és háromnegyed millió lélekkel,
amiből aztán világosan láthatjuk, hogy 18
millió ember közül 12 és háromnegyed millió,
ki szívvel-lélekkel vallja magát az egységes,
magyar nemzeti állam harcosának.

Tehát alig egynéhány millió azoknak a
száma, kik ki akarják emelni a magyar nem-
zetet azon fundamentumból, melyen felépült
és ezer esztendőn keresztül annyi jó és bal-
szerencse között fennállott. S ezek között is,
mennyi lehet a félrevezetett, az elkábult,
kiket egy átkos álomlás tart csak fogva!

Államellenes és nemzetirtó kívánságait
a magyar állam nem teljesítheti, de méltá-
nyos és igazságos igényeik mindig kielégíté-
sre fognak találni. És épp ezért világosít-
suk fel őket jóakarattal, elnézőleg, gyengé-
den nézeteik ferdeségéről, beteges és célt-
hosszú esetre nem vezető jogtalan kívánságaik
alaptalanságáról. Ha azután így bizalmuk
és rokonszenvüket megnyertük, lassan és

óvatosan csepegtessük szívükbe a magyar
haza iránt való lángoló szeretetet.

Nagy feladat várna itt a mi tanítóinkra,
kik, hogy csakugyan a magyar állam oszlo-
pai, ilyenféle működéssel bizonyíthatják be leg-
jobban!

Az igaztók ellen azonban kérelhetetlen
szigorral kell fellépünk! Mert ne gondolják
ezek a jó urak, hogy a magyar ember el-
fogultsága vagy türelmetlen hazafisága kész-
teti az államhatalmat a magyarság szaporítá-
sára alkalmas eszközök felhasználására és nem
az igazt egyes hevesebb vért magyar poli-
tikusokat egyes itt élő népfajok ellen való
berzenkedésre, hanem kizárólag a nemzeti-
ségi szónivóknek az állam egységét és nem-
zeti jellegét veszélyeztető és fajgyűlöletre
alapított politikája. Csodálatos, hogy nem
értik át és nem látják be, hogy maguk, ille-
tőleg saját fajuk alatt végigkísértek és hogy
a magyarságba a fajgyűlöletet, amely ellen
ők ok nélkül panaszkodnak, önmaguk oltják
bele és nevelik naggyá, ők lesznek azok, kik
arra fogják kényszeríteni az államhatalmat,
hogy az az elnyomás, mely miatt panaszkod-
nak, csakugyan bekövetkezzék. Álljanak meg
azért munkájukban és gondolkoznak csak
egy kicsit, ha neheztükre is esik. Mennyi
összetartásra, mily kioltathatlan hazaszeretetre
van szükség napjainkban, mikor nagy szociális
viharok szántanak végig hazánkon, mikor
a folyton növekvő kivándorlás következtében
nemzetünk életfáját látjuk pusztulni!

Gondolják csak meg, hogy mi jobb, a ma-
gyar nemzettel élni, a szabadság, egyenlő-
ség és testvériség szent jégében, vagy a
nemzetiségeket évszázadok óta kiszípolozni
akaró osztrákok zsarnok uralma, vagy az
orosz kancsuka suhogásai alatt kinlódni.

Ne keleskedjenek, hogy aztán közös erő-
vel valóítsuk meg az egységes, magyar nem-
zeti államot, azt a Magyarországot, mely szel-
lemében, intézményeiben, gondolkodásában,
érzeltségében, szociális felfogásában és művel-
tségében egyaránt magyar!

Sz.

A Nár. Nov. és a tanítók.

Ez a minden lében kanál mindig meg-
szólal, valahányszor ünnepet ül a magyar,
vagy legalább olyan aktust végez, amely
államiságát domborítja ki. A felekezeti és
községi tanítók eskütétele sem nagyon tetszett
nek, de mert érvelni ellene nem tudott, meg-
égedett azzal, hogy tres színészeskedésnek
minősítse azt. Útni azonban tud. Szokása ez
már, mint az olyan embernek, akinek nagyobb
fáradtságába kerül a gondolkodás, mint a
fútykós kezelése. Így próbálta meg most a
kir. tanfelügyelő felé is sujtani, hogy ebben
az irányban öntse ki meggyült keserűségét,
mely arra a gondolatra támaszt föl benne,
hogy ez az aktus nagyon alkalmas lehet a
régii jó viszony megállítására, vagy ki
tudja? . . . talán teljes megszakítására is.
Kisúttotte tehát, hogy akadt volna egy tanító,
aki gorombáskodásával tűnt volna ki a többi
közül s akit ezért a Nár. Nov. szinte köve-
tendő példányképpül szeretne a többiek szemé
elő állítani.

Künszler Károly dr. kir. tanfelügyelő
ugyanis, mikor az egyik tanítót négyezer
között figyelmesztette arra, hogy róla a haza-
fiaság szempontjából nem a legjobb hírek

keringenek a Nár. Nov. szerint az durva
gorombásgal vágott volna vissza, úgy, hogy
a tanfelügyelő bele is sápadt. Legyen nyugodt
a Nár. Nov. Híradásának csak első fele jár
valamennyire közel az igazsághoz, másik fele
azonban valóban kóhalmány. Mert miről is
van itten szó?

Arról, hogy egy tanító, a hozzá intézett
jóindulatu figyelmeztetésre megfélekedett
jólina a köteles tiszteletéről s védekezés
helyett a Nár. Nov.-hoz hasonlóan durva,
sértegető gorombáskodásra vetemedett volna?
Bizony-bizony nem használt volna rajta ez
esetben a Nár. Nov. minden harsonája össze-
véve sem, de akkor sem lett volna ideje
annyt perorálnia, mint amennyit ma neki
tulajdonit. Mi tehát az igazság? Az, hogy a
tanfelügyelő négyezrenként is figyelmeztet-
tette az illető tanítót, hogy nem a leghizel-
gőbb hírek keringenek róla, jó lesz tehát, ha
viselkedésével cáfolja meg azokat. Ezt a
tanító végighallgatván, tudomásul vette.

Nem áll tehát, hogy a tanító faképnél
hagyta, s még kevésbé, hogy a kudarcba
a tanfelügyelő bele is sápadt volna.

Biztosíthatjuk a Nár. Nov.-t, hogy az
teljesen ki van zárva s hogy így még
kevésbé adódott alkalom arra, hogy akár-
kinek arcszínében valami változás állott volna
be. Mi, akik ott voltunk, láttuk, hogy a
tanfelügyelőt jó arczíne egy pillanatra sem
hagyta el. Sápadozni — úgy halljuk — külön-
ben sem szokása.

Ennyit a Nár. Nov. hírére.

*

A tanító, akiről szó van, *Krajcsovicz István*
ivánkafalvi ág. ev. tanító. Krajcsovicz rögön
az eskütétel után fölkereste szerkesztőségün-
ket s szinte magából kikelve panaszkodott,
hogy micsoda alaptalan híresztelésekkel akar-
ják a kir. tanfelügyelő jóindulatát tőle elfor-
dítani. Ezt nem tehetta más, mint valami
rosszakarója, mert ő igenis mindenkor hűen
teljesítette azokat a kötelességeket, melyeket
tőle a magyar haza a nevelés terén elvárhat.
Ennek bizonyítására felhozta és okmányok-
kal igazolta, hogy *assakúrti* tanító korában,
a magyar nyelv sikeres tanításáért a vallás-
és közoktatásügyi miniszter 100 kor. jutalom-
bana részesítette. Ugyancsak itteni tanítók-
dása alkalmával megalakította a gyermek-
zászlóaljakat, s ezért a nyitrai tanfelügyelő
dicsérettel tüntette ki. Helyes és okszerű
tanításáért megkapta a Zsedényi-féle 2000
koronás ösztöndíjat s ezen kívül több oly
elismerésben részesült, mely tényleg sikeres
működése mellett bizonyít.

Ennyit kötelességünknek tartottunk meg-
jegyezni és közreadni.

Ismerve a kir. tanfelügyelő véghetetlen
szívjóóságát és igazságszeretetét s tudva azt,
hogy ő ok és alap nélkül soha senkit nem
támadni, legkevésbé pedig bántalmazni nem
szokott, Krajcsoviccesal szemben történt fel-
lépését is csak annak tudjuk be, hogy bizott
információinak igazságában és helyességében.

Különben is, ha Krajcsovicz ur jövőbeni
magatartásával be fogja bizonyítani, hogy a
róla kapott információk tényleg haszagos,
biztosítjuk a tanító urat, hogy a kir. tan-
felügyelő lesz az első, ki ennek a legnagyobb
örömmel kifejezést adand.

A gazdasági ismétlő iskolák nemzeti hivatása.

I.

Midőn a gazdasági ismétlő iskolákról néhány szót ejtethetek, jól tudom, hogy korántsem helyezkedhetem a katedrai doctriiner-álláspontra, hanem megragadom az alkalmat, hogy mint aki a megye közgazdasági helyzetével hivatalból foglalkozom, eszmét cserélhessek az élet, a gyakorlat embereivel. Talán sikerül így közösen megállapítani oly módokat, melyek segítségével egy nagyra hivatott intézmény, a gazd. ism. iskolák ügye némi megoldást nyer, mert hiszen valljuk be, ez idő szerint legalább az ism. iskolákban eredményt elérni nem tudunk s nem egy esetben az eredmény a semmin alul is marad.

Pedig ezeknek az iskoláknak céljuk igen szép, magaslatos, magyar nemzeti szempontból működésük rendkívül horderővel bírhat. Egész törekvésünk, állami iskolák felállításával és egyéb más egész rakás intézménnyel oda irányul, hogy a magyar nyelvet a nemzetiségű vidékeken terjesszük. Az ism. iskolák egyik főcélja is volt, hogy a gyermekek mentől hosszabb ideig az iskola kötelékében tartassanak, hogy azt a nyelvet, melyet a gyermekek az elemi iskola osztályaiban jól-rosszul elsajátítottak, oly gyorsan el ne felejték, hanem az ism. iskolákban e tudásukat lehetőleg még tökéletesítsék.

Hát ezt az első célt sem értük el. Az elemi iskolában az egyik tanító több, a másik kevesebb sikerrel tanítja nyelvünket, de hogy bárhol is maradáno eredményt ért volna el valamely tanító, azt nem hiszem. Láttam nem egy közéget, hol kiváló tanító a magyar nyelvet igen nagy sikerrel tanította, de éppen ezen községben láttam azt is, hogy míg az öregek a régi időkre emlékezve, hűséggel kitarítottak régi uraik, a magyar birtokos osztály mellett, addig az állami iskolából kikerült, magyarul talán még beszélő fiatalság között a tót nemzetiségű eszme erős gyökeret vert, erősen rácafolva derék tanítójuk minden tanítására. Azt hiszem, hasonló példákat mindenki tudna említeni.

Szerény nézetem szerint iskolázatásunk egyik sarkalatos hibája, hogy mi a népet megtanítjuk ugyan a magyar nyelvre, de nem tanítjuk meg népünket a nyelv szeretetére. Főhibának tartom azt, hogy senki sem törődik avval, hogy a népet a nyelv használatára rávegyesse.

Az a kérdés, hogy egy tót faluban lakó, magyar emberrel soha érintkezésbe nem jövő kisbirtokosnak szüksége lehet-e a magyar nyelvre? Eltekintek én itt minden állami és egyéb szempontoktól, hanem tisztán kizárólag kisbirtokosaink érdekét veszem figyelembe. Ez esetben is szüksége van manapság már a kis embernek is egy kulturnyelvre, mert kultúra nélkül anyagi téren sincsen haladás, ezt a szükséges kultúrát pedig a tót nyelvi ezidőszert megadni nem képes.

Valamennyien ismerjük azt az óriási mozgalmat, amely évenként 1000 és 1000 embert hajít a tengerentúlra, hisz a statisztika szerint jelenleg 1.000.000 ember keresi meg kenyereit Amerikában. Bármí híreket is hallunk a fényes keresetről, melyhez néptünk Amerikában hozzátul, mégis nagy elhatározás kell ahhoz, hogy a kivándorló neki induljon egy bizonytalan jövőnek. Néptünk nagyon jól

tudja, hogy Amerikában a munka rendkívül megerőltető, egészségtelen s nem egy alkalommal életveszélyes. Vrickó községből kivándoroltak közül rövid idő alatt kettő halt meg, nagyon sok tér vissza süketen és bémán, ily eseteket néptünk nagyon sokat ismer. Kivándorolni a nép azért mégis kénytelen, mert idehaza megélni nem tud.

A sanyaru megélhetési viszonyoknak magyarázata azon helytelen gazdasági rendszer, melyet a nép folytat.

A kisbirtokos osztály még mindig úgy gazdálkodik, mint nagyapáik idejében, amidőn még nem volt vasut, mely az Alföldet, nem volt hajózási trust, amely Amerikát és Ázsiát a szomszédságunkba hozta. Néptünk még mindig megvan az a törekvés, hogy szemes gabonát mentől nagyobb mértékben termesztessen. Ez helyes lehetett 40—50 évvel ezelőtt, midőn a búzát a Bácskából tengelyen szállították Nagy-Bitsére s innen tovább, de ma már nem, amidőn a vasut mindent gyorsan s olcsón tovaszállít.

Abszurdum a Felvidéknél gabonát termelni s az Alfölddel is e tekintetben a versenyt fölvenni. Az Alföldön több gabona terem, a földenkénti átlag 10 q, minálunk a közép, birtokon is 4 q, az alföldi buza minősége jó, a miénk rossz. Minálunk október közepétől április közepéig szántani nem lehet, az Alföldön sokszor egész éven keresztül nem pihen az eke. A Felvidéknek ennél fogva kétannyi igaz fogat kell, mint lent, a termelés tehát kétszer olyan drága. A Felvidék eszerint féltannyi gabonát termesz, kétszer olyan költséggel és rosszat, míg az Alföld olcsón állít elő sok és jó árut. Abszurdumnak látszik ily körülmények között a gabonatermesztés, néptünk mégis csökkönyös maradiságával tovább termel gabonát, így mintagazdaságok felállításánál több ízben sok kisbirtokos földjét mértem föl, hol a szántóföld 70—80% mindentitt gabonával volt bevetve. Pedig hány esetben nem kapja kisbirtokosunk a bevetett magot sem vissza. Néptünk mennyi munkája, fáradsága megy itt veszendőbe?

Én a kivándorlás valódi okának néptünk ezt a vázolt, helytelen gazdálkodási rendszerét tartom, melyet ha egy jobb klimatikus viszonyainknak megfelelő rendszer követ, nemcsak a kivándorlás csökkenne, de javulna — a testi épség kockázatátása nélkül — a nép anyagi helyzete, a föld jövedelmezősége alapján. Hát tarthatatlan helyzet is az, hogy valaki 3—4 évig Amerikába menjen, ott testileg kimerülve, visszatérjen, itthon a hozott pénzt elévle, Amerikába ismét kivándoroljon. Pedig ezt a jelenséget elég gyakran láthatjuk ma, de az ily abnormis dolgok örökké nem tarthatnak. Kell, hogy bekövetkezzék az az idő, hogy néptünk a helyesebb utra, a jövedelmezőbb gazdálkodás rendszerére átérjen, mihelyt a kultúrának bizonyos fokára lép. Mirajtunk áll, hogy a tudásnak ezt a mértékét melyik kultúra adja meg: a magyar-e, vagy a tóthoz közel álló csel.

Mindenesetre ezidő szerint minden eszközünkben áll, hogy néptünkkel a magyar kultúrát fogadtassuk el, melynek elfogadhatása ép ezért nem tűzköz lehetetlen akadályba, mert hiszen kultúrára a népnél szüksége van saját megélhetése szempontjából. Legyen szabad megemlítenem azokat

az eszközöket, melyekkel ezt a célt elérhetünk vélem.

Az én nézetem szerint az ismétlő iskola tanítója tisztán tanítással eredményt elérni sohasem fog. Néptünknek első sorban nem tanításra, de vezetésre van szüksége. Saját tapasztalatomból beszélhetek, mert hiszen nem egy alkalommal tartok előadásokat oly kérdésekről, melyek a népet közvetlenül érdeklik, még pedig felnőtteknek s tapasztalatból mondhatom, hogy a pusztá tanításnak eredménye mindig negatív. Egészen másképp áll a dolog, ha az ember valamit alkot, gazdálkodik egy csoportba összehozza és valamely cél felé vezeti. Konkrét példát mondhatok erre vonatkozólag. Nagycsepényben Saskó Gyula tanító segítségével egy tejszövetkezet alakítottam, amely 3 éve áll fön s dacára annak, hogy az egész országban ez a leggyengébb szövetkezet, a község jószágállománya jelentékenyen, a 3 év előtti számnak mintegy 1/3-ával növekedett.

Ha a Felvidék közgazdasági helyzetén segíteni akarunk, nem is lehet más törekvésünk, mint az állattenyésztés fejlesztése, amennyiben klimatikus viszonyaink gazdálkát a takarmánytermelésre utalják, mint az az Alpesekben régóta divik, hol egy hold föld 6—700 frotot ér. Pedig a klimatikus viszonyok a miénkkel meglehetősen azonosak, a föld inkább rosszabb, mint jobb, az ottani rétváltó gazdaságok pedig nemcsak értékesek, de egyáltalán jövedelmezők is.

Nagy közgazdasági változások rohamosan nem következhetnek be, de ha sok pont egy cél felé törekszik — ha minden tanító ily tekintetben csak némiképp is fejtené ki valamelyes törekvést — az eredmény még sem maradhatna el.

B. O.

Turócmegeyi orvosi szövetség.

Az országos orvosi szövetség turócmegeyi fiókja június hó 26 án tartotta Stubnyafürdőn dr. Lencsö Lános elnökléte alatt rendes évi közgyűlést. Jelen voltak: dr. Bolemann János, dr. Brichla Arnold, dr. Csiky János, dr. Guittmann Gyula, dr. Hadz Simon, dr. Jakobovics Mór, dr. Lax Ernő, dr. Simko János és dr. Strauss Adolf.

Elnök üdvözölve a megjelent tagokat, a közgyűlést határozatképesnek nyilvánítja s ezt megnyitja. Egyben bejelenti, hogy a fólvó évi április 14-én tartott igazgatószági ülésén Budapesten részt vett s beszámol az ott hozott határozatokról; jelenti egyuttal, hogy dr. Csiky János stubnyai fürdőorvos s Lax Ernő dr. turóczentmártoni gyakorló orvos a szövetség tagjai sorába léptek és így Korvus Imre dr.-t kivéve, a Turócmegeye területén működő összes orvosok tagjai az országos orvosi szövetségnek.

A beérkezett ügydarabok elintézése után beható tárgyalás alá vétettet az állásfoglalás a betegsegélyző pénztárral szemben. Minthogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottak beteges és baleset esetére szóló törvény folyó évi július hó 1-én életbe lépett, mely az orvosok jövedelmét nagy fokban csökkenti, szükségnek mutatkozik egy oly egyöntetű eljárás, mely egyrészt lehetővé teszi, hogy a betegsegélyző pénztár működését zavartalanul folytathassa.

A szövetség tehát egy a szövetség elnökén

kivül még 4 tagból álló bizottságot küld ki, mely a betegsegélyző pénztárral azon irányelvek alapján tárgyalni fog, melyeket a szövetségtől kapott. Ezen főbb irányelvek a következők:

1. A pénztárral nem az egyes orvos, hanem maga a szövetség vagy ennek megbízottjai tárgyalnak;

2. a kerületi betegsegélyző pénztár orvosa csakis az országos orvosi szövetség tagja lehet;

3. az orvosi működés tagonként állapítandó meg.

A bizottság tagjai a szövetség elnöke, továbbá dr. Brichta Arnold, dr. Jakobovics Mór, dr. Petrikovics János és dr. Simko János. A bizottság tartozik a lefolyt tárgyalás eredményéről az e célból egybehívandó rendkívüli közgyűlésen beszámolni, mely végérvényesen dönt.

A napirend III. tárgya az igazgatótanácsnál benyújtott indítványok tárgyalása: Ezeknek legfontosabbja az, mely szerint az évi tagsági díj 24 koronában állapított meg. Az indítvány nagy szótöbbséggel elfogadtatott. Egyhangulag elfogadtatott továbbá az az indítvány is, hogy az orvos az év végén számlát nyújt át a betegek kezeléséért ott, ahol évi általánosan nem történt megállapodás.

Dr. Brichta pénztáros évi jelentése tudomásul vétetett.

A napirend V. tárgya a tisztujtás volt:

Elnökké nagy szótöbbséggel dr. Bolemann János vármegyei tiszti főorvos választott meg, két szavazat kivételével, alelnökké dr. Szolárík Vilmos, jegyzővé dr. Haáz Simon és pénztárossá dr. Brichta Arnold választott meg. A választás titkos volt.

Dr. Bolemann János elfoglalja az elnöki széket, köszöni az iránta tanúsított bizalmat, megjegyzi, hogy meg van arról győződve, miszerint az elnöki tisztség azért bizatik rá, mert mint a megye tiszti főorvosa, sokkal jobban nyílik alkalmára, hogy az orvosok érdekeit inkább megtudja védeni és a szövetség céljainak előmozdítására többet tehet, mint más szövetségi tag. Indítványozza, hogy ugy dr. Lencső János volt elnöknek, valamint a többi volt tisztviselőnek lelkiismeretes munkálkodásukért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Végül határozatba ment, hogy a legközelebbi közgyűlést Turócszentmártonban fog megtartatni.

*

A fentebb közölt tudósítással egyidejűleg levelet kaptunk dr. Haáz Simontól, a szövetség jegyzőjétől, melyben reflektálva mult számunkban leközölt hírtökben foglalt rövid megjegyzésünkre, a következőket írja: Becsés lapja utolsó számában tett megjegyzésére vonatkozólag bátorkodom felvilágosítással szolgálni, hogy a turócmegeyi orvosi szövetség élén, ennek fennállása óta mindig a vármegye tiszti főorvosa állott, akit minden évben a tisztujtás alkalmával újra és újra megválasztottunk. A mult évben azonban, tekintettel dr. Haas Jakab agg korára és egyéb körülményekre, e szokástól eltekintettünk és elnökül dr. Lencső János járásorvost választottuk meg.

Természetes dolog volt, hogy midőn dr. Bolemann János a vármegyei t. főorvosává nevezettett ki, őt bizzuk meg az elnökséggel, mert állásánál fogva jobban nyílik alkalmára,

hogy a szövetség érdekeit védje és céljai előmozdítására határozottabban közreműködjék. A választásnak semmiféle személyes háttére nem volt, sőt személyes szempontból véve, talán kevésbé lett volna igazolható eljárásunk, ha egy rokonszenves, agilis, a közegészségügyi kérdésekkel behatóan foglalkozó megyei főorvosra nem bizzuk az elnöki tisztséget, bár meg vagyok arról győződve, hogy könnyűsén vette volna e mellőzést és mint különleges tag is éppen olyan buzgón karolta volna föl a szövetség és ennek egyes tagjainak az érdekeit, akár mint elnök.

Különbösen is dr. Lencső János elnöki zársvárában a választás eredményének kihirdetése után örömeinek adott kifejezést, hogy az elnöki tisztséggel járó súlyos teendőket levettük a válláról, másrészt pedig az új elnök első teendője volt azon indítvány, hogy a régi elnök buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzatok és így a szövetség a tisztujtás körül követett eljárása az orvosok közötti jó egyetértést és összetartást nem zavarta meg.

H I R E K.

Műkedvelői előadás.

Már csak egy hét választ el a stubnyafürdői műkedvelői előadás napjától, 14-étől. A rendezőség hatalmas plakátjai már megyszerte invitálják az érdeklődő közönséget s a meghívók is szerteküldöttek. A rendezőség minden érdeklődőt a legszívesebben lát s ez uton is [felhívja mindazok figyelmét, akik esetleg személyükre szóló külön meghívót nem kaptak, hogy az előadáson való megjelenés nincsen a meghívó előmutatásához kötve. A színe kerüli darabok és szereposztásuk a következő:

Buckstone: „A csiszolatlan gyémánt.“
Lord Plato: Justh Andor, Mary neje: Patsch Vilmosné, Evergreen, Lord Plato unokatestvése: ifj. Rakovszky István, Margery, neje: Kossuth Anna, Blenheim, kapitány: Vitvicsky István, Joe, Margery unokatestvére: Krompaszky Ede.

Szépfaludi Ó. Ferenc: „A regény vége.“
Stefania, fiatal öz.: Józsa Mihályné, Ypsilon, írő: Rakovszky Iván, Kánya Pál, ügyvéd: Wunder József, Arabella, táncosnő: Cohn Margitka, Zsófi, szobalány: Cohn Eteleka.

Labiche és Mélesville „Betörő“-jében De Valory, ügyvéd: Ifj. Rakovszky István, De Bréenne, fiatal özvegy: Józsa Mihályné, Chabrier, De Bréenne vőlegénye: Rakovszky László, Vaslin kapus: Józsa Mihály, Loralie, komorna: Kossuth Margit.

Az előadás esti fél hét órakor kezdődik és fél tízkor már minden körülmények között vége lesz, hogy a 10 órakor induló gyorsvonattal netalán hazakészült közönség vonatát minden sietséggel nélkül elérhesse. Jókodv és hangulat esetén az előadást táncmulatság követi a fürdőépületnek az étteremből és a gyógyteremből egyesített nagyertermében, a mely különben az előadásnak színhelye lesz.

Helyárak: Páholylás (igen korlátolt számban) 5 kor. Ülőhelyek 1—8 sorig 3 K, 8. sortól 2 kor. Állóhely 1 kor.

A közönség kényelmere való tekintetből az ülőhelyek számozva lesznek. Az állóhely a nézőtér többi részétől külön lesz választva s aki esetleg az ülőhelyek vonalában állva

akarna helyet foglalni, ülőhelyet tartozik váltatni.

Jegyek már kaphatók Turócszentmártonban Moskóczy Ferencné könyv- és papírkereskedésében és Stubnyafürdőn a fürdőirodában. Az esetleges felülfizetések lapunk hasábjain nyugtáztatnak.

A rendezőség nagy, nehéz és szép munkát végzett az előadás előkészítésével s külön ki kell emelnünk ifj. Rakovszky Istvánnak, a rendezőség vezetőjének lelkes és agilis ügybuzgalmát. Legfőképpen talán neki köszönhető, hogy a színelőadás létrejött. Most már megyénk társadalmán a sor, hogy befejezze a rendezők és a szereplők fáradozását s hisszük is, hogy a közönség érdeklődése nem fog elmaradni. Megérdemlik ezt a buzgó szereplők és az előadás magának ígérkező művészi színvonala, mint a nemes cél, melynek szolgálatában állanak. Hiszen a kórház kibővítésének ügye, melynek javára a tiszta jövedelem számván van, oly cél, mely párt- és nézetkülönbség nélkül egyaránt kell hogy érdekeljen mindenkit szétszakadozott társadalmunk tagjai közül is, melyet, ha csak néhány fillérrel is, de elősegíteni nemes kötelessége mindannyiunknak.

Pellegrini József olasz vívómester inár megkezdte működését városunkban. A mult kedden adta az első leckéket a kitűnő mester. Oktatási módszere, lelkiismeretes, önfeláldozó ügybuzgósága valóban páratlan! Tanítványaiba, kik odaadással és szeretettel rajongják körül — valósággal beleönteni igyekszik a nemes és kiváló sport minden művészetét. Nem a mestereknél gyakran tapasztalható nyersséggel, de szeretetteljes bánásmóddal, szinte észrevetetlen tempóban viszi előbbre és előbbre tanítványait afféle a cél felé, melynek végéreménye a tökéletes tudás. Aki csak egyszer látja a kiváló mestert oktatás közben és csak egy csepp érzeke van a vívás művészetére iránt, lehetetlen hogy kedvet ne kapjon annak teljes elsajátítására. A vívó órák az állami iskola épületében tartatnak és pedig reggel 6—10 óráig, délután pedig 4—7-ig, mely időközökben, tömegekben keresik fel a kedves mester iskoláját hűséges tanítványai, ugyannyira, hogy ma már minden ideje teljesen le van kötve. Mindazonáltal, ha akadnak szülők, kik gyermekeiket óhajtják a kiváló sport művészetébe bevezettetni, szívesen elfogad meg néhány jelentkezőt, főleg pedig olyanokat, kik a vívó vívásban óhajtának kiképeztetni.

Kinevezés és áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Okolicsányi* Ferenc pénzügyi biztoshelyettes Turócszentmártonba biztossá nevezte ki. Ennél fogva *Algey* István pénzügyi biztos, társadalmunk egyik szimpárikus és tevékeny tagja, megválik jelenlegi állomásától s hír szerint egyik erdélyi vármegyébe helyeztetik át. Amint halljuk, *Nagy* Gyula stubnyafürdőt biztos szintén új állomásra — valósintleg Szegszárdra helyezik át.

Galanda Samu kir. közjegyző elhalálásával megüresedett közjegyzői állás teendőinek ellátásával *Csipkay* István dr. zólyomi közjegyző biztosit meg, ki e megbízatásnak eleget is tesz, amennyiben az iroda teendőinek ellátása végett hetenként többször Turócszentmártonba látogat.

A stubnyafüredi új zsidótemplom megáldása, mint értesülünk, a folyó hó 30-án lesz. Ez ügyben küldöttség kereste fel vármegyénk főispánját és alispánját, mely mindkettőt az ünnepeken való részvételre kérte fel. Ugy a főispán, mint az alispán lelkes készséggel el is fogadták a szives meghívást. A megáldással egybekötött ünnepek programját lapunk egyik legközelebbi számában fogjuk hozni.

A magyar énekeskőr ma tartja előre meghirdetett júliúsát a „Sztránya“ nevű erdőrezben. A meghívók már a mult héten szétküldték. A rendezőség ezuton is felkéri azokat, akik talán tévedésből meghívót nem kaptak s erre igényt tartanak, ne vegyék ezt mellőzésnek, hanem pusztán elnézésnek, melynek semmi jelentőségét sem tulajdonítva, sziveskedjenek megjelenni az énekeskőr mulatságán. Kivonulás délután 2 óraker lesz.

A miavai tanítók bűne. Az általános megelekedésbe, melyet az új népoktatási törvény egy a közönségben, mint a tanítók között kellett, durván disszonáns hang vegyült. Megzavarták azt éppen azok, akiknek a törvény új jogokat, előnyöket nyújtott. Éppen a tanítók között akadt ilyen 3 gyászvitéz, akik hálátlanul fordultak el a törvény által kináltakról s maguk állottak élere olyan mozgalomnak, mely magyar törvényt, tekintélyt elismerni nem akar, s mely a páuszláv hőbortot akarja szolgálni. Ünnepre készült a miavai iskolás gyermekek serege. Megünnepleni készültek királyunk koronázási emlékünnepeit. Folytak az előkészületek, melyekbe — sajátságos — csupa tót motívumot vittek be, ugy, hogy egy a zászlók is piros-fehér-kék színekben ékeltenkedtek. Aztán bevitték azokat a tantermekbe s földiszították azt velök. A dolog természetes következménye az lett, hogy a 3 kiérdemült tanférfit, névszerint Kuliskák Pált, Layda Vladimirt és Simonovics Mihályt a miavai főszolgabíró egyenként 15 napi elzárásra és 200—200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ellentk, valamint hasonzórt papjuk ellen megindított fegyelmi eljárás fogja még megmutatni, hogy mi mindenre szolgáltak még rá. A Slov. Týzd., mikor ezekről fájalmas sóhajtozások kíséretében beszámol, csodálkozásának ad kifejezést, hogy a gyermekek ártatlan jétékdért a tanítókat vonják ilyen súlyos felelősség alá. Különösen hangzik ez éppen a Slov. Týzd. szájából, aki minden hivatalnok felelősségre vonásának jogát a lehető legkezelebb alapokra igyekszik terjeszteni.

Öngyilkosságot követett el Ertl János 80 éves jaszenovói lakos folyó hó 4-én. Míg hozzátartozói külső munkában voltak elfoglalva, a szerencsétlen aggyastán életuntásból felakasztotta magát a szoba gerendájára, hol hazatérő családtagjai már holtan lelték meg. Róvid időközben ez már a második öngyilkosság a környéken!

Ritka zenélő évezet kínálkozik Ruttká és környéke mérték közönségének 1907. július 20-án. Három Ipolyi testvér, kik anyai agról turóci származásúak, azon alkalomból, hogy a nyár egy részét Ruttkán töltik, az ujonnan restaurált „Korona szálló“ díszes nagytermében hangversenyt rendez, melynek tiszta jóvedelmének egy részét az építendő izr. templom javára fordítják. — A kis Ipolyi István már mint gimnáziumi tanuló jogosult fetűnést keltett kiválósságával

az intézet hangversenyein. Hivatásos művésznek kiképezvén magát, jelenleg az orsz. m. kir. zeneakadémia legjelebb növendékeinek egyike, ki ez idén is állami ösztöndíjban részesült. Méltó hozzá a 6 éves Lacika. A kis gyermek valóságos „Lélektani talány“, melynek megfetéésén sok pszichológus fogja fejét törni. A természet minden szellemi és testi adományaival bőven megáldva, ugy kezeli hegedűjét, oly technikával, tüzellel és értelemmel, hogy a hallgató alig hisz szeméinek, hogy csak egy 6 éves bájos baba áll előtte. Az elmúlt évben abban a rendkívüli szerenésében részesült, hogy Berlinben élő házánkfiának, Joáchimnak a hegedűjáték nagymesterének, a világ legelső művészenek, a „kaiserliche Musikhochschule“ igazgatójának bemutatkozhatott, ki nem tudott eleget eltelni a gyermek bájosságával, felismerte benne rendkívüli tehetségét, nagy jövőt jósolt neki. — A zene mint művészet haz nemzetközi, ha azonban e művészetet bázi művészek nyújtják, ugy erkölcsi kötelessége minden magyarnak azokat pártolni.

Elszámolás. A Fokuszálván f. évi június hó 23-án az ottani állami elemi népiskola könyvtára javára megtartott táncmulatság alhalmával belépő dijakból befolyt 121 kor., felülfizetésekből 24 korona, összes bevétel 145 korona, összes kiadás 193-6 korona, maradt tiszta jóvedelem 11-4 korona. Felülfizettek: Beniczky Kálmán 10 kor.; Diáblík Alajos, Záthureczky József, Linksz József, Gáfor Dezső 2—2 korona; Bogdán Antal, Stiegler Nándor, Jurányi Károly, Tomcsányi Mariska, Keviczky Nándor, Jeszenszky István 1—1 korona. A felülfizetőknek ezuton is köszönetet mond a rendezőség.

Nyári mulatságot rendez a priekopai öök. tüztöltő-egylet f. évi július hó 14-én a „Jedloviny“ erdőben. Belépti díj: tetszés szerint. Tiszta haszon a tüztöltő szerekre fog fordíttani. Kedvezőtlen időjárás esetén a táncmulatságot f. évi július hó 21-én tartják meg.

Színészet. Szabados László, az „Észak-magyarországi szini kerület“ igazgatója, a vidék legjobb erőiből szervezett társulatával folyó hó 11-én (csütörtökön) kezdi meg a szezon városunkban. — Músora a szinirodalom legújabb termékeit tárja elénk. Művészdírdáját Eperjes közönsége, — ahol a társulat először bemutatkozott — a legnagyobb ovációval tüntette ki és estéről-estére megtöltötte a színházat. Poprád város is nagy szeretettel fogadta őket s híven kitartott mellettük. Most másfél havi szünet után, kipihelve a fáradsalmakat, ujult erővel jönnek közénk, hogy gyönyörködtessenek, szórakoztassanak. Reméljük, hogy nálunk sem csalódnak. Műpártoló közönségünk mindent elkövet, hogy a támogatásra méltó gárdát ugy erkölcsi, mint anyagi sikerekkel gazdagítsa. A szintársulat tagjai a következők: I. Művészi személyzet. Nők: Sz. Végh Gizella és Novák Ilona, szubrett-énekesnők; Sarkady Rózsika, szubrett- és koloratur-énekesnő; Radó Rózsika, drámai szende és társalgási; Kovács Rózsika, segédénekesnő; Borsody Paula, naiva; P. Nagy Linda, anya- és szalon-komika; Szelenyi Emilia, operett-komika; Bretz Mariska, Gaál Kata, Papp Juliska, Szatmári Szendike, Bérassy Gizi és Viola Friczi kar- és segéd-színésznők. Férfiak: Szabados László, jellem- és szalonkomikus; Arnold Antal, baritonista; Tóth József, tenorista; Ágotai Ferenc, operett-buffó, komikus; Herczeg Vilmos, jellem-színész; Fúzy István, énekes bonvivant; Bársony Aladár, szerelmes-színész; Fehér Ö. László,

epizód-színész; Harsány József, hős és apa; Krasznay Elek, Mály Gerő, Heltai Aladár, Halász Sándor, Horváth Győző, Gyöngyössi Károly, kar- és segéd-színészek. II. Műszaki személyzet: Ágotai Ferenc, rendező; Palotai Antal, karmester; Herczeg Vilmos, bérletgyűjtő titkár; Fehér Ö. László, ügyvezető titkár; Borsitzky Ilona, pénztáros; Laky Eugénia, sugó; Harsányi József, díszletfestő; Mály Gerő, ügyelő; Gyirassin Sándor, ruhátáros; Rácz István, díszmester; Ungvári Ármán, szertáros; Kelemen Lajos, szolga. Músonon levő udonságok: I. Operettek: Csibész király, Az erényes nagyköve, A bolygó görög, A milliárdos kisasszony, A cserelányok, Szép Ilonka, Rab Máttyás, Huszárver, A vig özvegy, Berger Zsiga, Papa lánya. II. Drámai művek: A lovag ur, Asszony, A tolvaj, A tökéletes feleség, Vár Judith rózsái, Ördög, Rákóczi fia, Nászinduló, A párba, A válás utjai, A fátum.

Kinos polgármesterválasztás. Körmböbánya szab. kir. és főbányaváros f. é. június hó 27-én Barsvármegye alispánjának elnöklete alatt tartotta tisztújító székét. A gyűlés megnyitása után, mindjárt a jelölő bizottság össztelése előtt a képviselőtestület egyik tagja, m. kir. pénzverő főmérnök, tiltakozást jelző hangon, felvilágosítást kért az elnököl alispántól, vajjon oly férfi, aki alig hogy hat év előtt polgármesternek megválasztott, előbbi állásában hivatalos pénzek kezelése miatt fegyelmi ítélet alapján kétfőszáz korona pénzbüntetéssel sújtott; akinek továbbá a darabont kormány idejében tanusított hazafiatlan viselkedése felett a megye megvetését és megbotránkozását fejezte ki s végre, aki jelenleg ismét fegyelmi vizsgálat alatt áll: vajjon olyan férfi állhat-e egy város élén, megválasztható-e egyáltalán polgármesternek? Ezen nyomos okok és szomorú tények elősorolására, miután az alispán válasza a főmérnök felrogását meg nem nyugtatta, tüntetőleg távozza, elhagyta a választás színhelyét. Erre Palkovics, minthogy ellenfelei a választásban részt nem véve, tüntetőleg távolmaradtak, polgármesternek választatott. A rendszeres tisztújítás megejtése után évek óta az a szokás dívik, hogy a városi tüntetőzenekar az ujonan vagy ismételen megválasztott tisztviselőket egyes zenedarabok eljátszásával tiszteli meg. Delután Palkovics polgármester háza előtt vég darabokat játszott a zenekar, éppen abban az időben, amikor az alispán az ujonnan ellene megindított fegyelmi ügyében kihallgatást tartott. S ime, ezen kinos jelenetek után másnap reggel az utcák egyes sarkain Palkovics aláírásával következő szövegt hirdetés díszelgett: *Egyhangulag nagy lelkesedéssel megválasztott a város polgármesterének: Palkovics Emil, Risum toner!* Igazán nevetni való dolog, ha nem volna megbotránkozattólag oly szomorú.

Elgázolta a postakalori Kres József szentpéteri lakost, a helybeli iparbank szolgáját a mult hó 25-én. A szerencsétlenül járt ember éppen a postára egykezett, midőn a sebesen hajtott postakocsi a fűtőfőrlő a „Dom“ szálloda előtt a vasut felé befordult. A meglepett embernek már nem volt ideje kitérni s a kerekek alá került, melyek lapockacsontját törtek ketté s oldaláról a bőrt teljesen lehorszolták. A súlyosan sérült embert lakásán ápolják.

ISKOLAI ÜGYEK.

A körmöbányai áll. főreáliskolával kapcsolatos alumnumban — a (hol a tanulók ételmeztettek, ebédei és vacsorát kapnak — a jövő 1907/8 tanévben következő kedvezményes helyek lesznek betöltendők: a) ingyenes: kettő, b) évi negyven korona díjjal: kettő, c) évi hatvan korona díjjal: kettő, d) évi nyolcvan korona díjjal: husz, e) évi száz korona díjjal: harminc, f) az egész évi százezer koronát fizetők száma nincsen kikötve. Felvétetik minden jó magaviseletű tanuló, aki emellett minden tantárgyból legalább „elégseges“ általános osztályzatu bizonyítványt képes felmutatni. Az Alumnumba felvételért folyamodók tartozik a „körmöbányai Alumnium-egyesület igazgatóságának“ címzett, a mult tanévi iskolai-és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelen kérvényt legkésőbb f. é. augusztus hó elsejéig Körmöbányára bérmentve beküldeni.

Szerkesztésért felelős: **Dugovich Titus.**
Helyettes szerkesztő: **Boldizsár Boldizsár.**
Kiadótulajdonos: **Moskóczy Ferencné.**

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBBSZ ★★

O v á s !

A régóta kitűnően bevált
GREENSILL-féle
SZÁJVIZET
utánozzák! Amelyen e törvényes védjegy nincsen, utasítsuk vissza!

Kapható:
minden gyógyszer-tárban, drogeriában és jobb illatszerekkereskedésben.

462. sz.
1907.

Árverési hirdetés.

A znióváraljai közalap. kir. erdő-gondnokság 1907. évi július hó 10-én d. e. 10 órakor a valesai erdőadami erdőőri lakban megtartandó nyilvános szóbeli árverésen eladja a valesai fűrésztelepen levő épületek közül a fűrészépület, körfűrészépület, vízikerekház és kovácsműhely lebontásából kikertülő anyagokat. Összkikiadási ár 330 kor., bánatpénz 33 kor. Feltevételek az aluljelzett erdőgondnok-ságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Znióváralja, 1907. június 18.

A közalap.
kir. erdőgondnokság.

Felső kereskedelmi iskolában érettségi-zett fiatalember a Turóci magyar ipar és kereskedelmi bank részv. társaságnál Turócszentmártonban azonnali belépésre

gyakornokul

felvétetik. Pályázatok fenti intézet igazgatóságához intézendők.

29/907.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A turócvármegyei jótékony nőegylet Turócszentmártonban a turócvármegyei közkórházhoz tartozó telken egy „Tüdővésztes beteg pavillon“ építését határozta el.

A 3258 korona 58 fillér költség-összeggel előirányzott munkákra vonatkozó verseny tárgyalás 1907. évi július hó 10-én d. e. 10 órakor a nőegyleti iroda helyiségében fog megtartatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nőegylet elnökségéhez annyiival inkább igyekezzen beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5% ó-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A verseny tárgyalás alapjául szolgáló műszaki művelet és egyéb, az építkezésre vonatkozó részletes feltételek a turócszentmártoni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Turócszentmártonban, 1907. évi június hó 26-án.

Justh Ferencné
sz. gróf Batthyány Mária,
a turócvármegyei jótékony nőegylet elnöke.

**Fény-
képészeti
cikkek**
nagy választéka

Moskóczy Ferencné
könyv- és papírkereskedésében
Turócszentmártonban

FaarVerési hirdetés.

A nagyszócóc községi volt urbéres birtokosság 1907. július hó 29-én délelőtti 10 órakor a községházán tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő 1906—1910. évi 575 ktd. holdnyi vágásterületein található bükkhaszonfát. Tömörkőbméterenkénti becscr mint kiállítási ár 4 korona. Kiszállítási határidő bezárólag 1908. év április hó 1-jéig.

Ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, a) ha a hirdetésnyben kitűzött óra előtt nyujtatnak be; b) ha tisztán kivehető számljegyekkel s egyszersmind betűkkel s kiirva tartalmazzák a megajánlott összeget; c) ha az ajánlat szövege, valamint annak boritéka kívül az értékesítés tárgyát képező haszonvétel megjelölését szöszserint tartalmazza, ugy, amint az a hirdetésnyben foglaltatik; d) ha lepecsételve és ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátva adatnak be; e) ha tartalmazzák azt a nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti; f) ha bánatpénzképen 50 koronát készpénzben tartalmaznak; g) ha ugy vannak aláírva, hogy az aláírásból az ajánlattevőnek neve és lakhelye (utolsó posta-állomás) világosan kiolvasható és h) ha a boríték kívül „Ajánlat a nagyszócóci 1906—1910. évi vágásterületeken található bükkhaszonfa készletre“ felirással van ellátva. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadlatnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyujtójára azonnal, eladóra azonban csak az illetékes hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatalnál, a turócszentmártoni m. kir. járási erdő-gondnokságnál és Nagyszócóc község volt urbéres birtokossága elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Az urbéri elnökésg.

A m. kir. járási erdőgondnokság
Turócszentmártonban.

Fűszerüzletbe TANULÓ kerestetik.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a turócszentmártoni fogasztási szövetkezet üzlethelyiségében.

Pályázat.

Glesinger J. Ph. cég vállalati betegsegélyző pénztáránál Józsefgőzfűrészen, Máv állomás

a betegsegélyező pénztári orvosi állás

azonnal betöltendő.

Ezen állással 1000 korona évi fix fizetés van összekötve. Ezen állást elnyerni óhajtok, kiknek Józsefgőzfűrésztől legfeljebb 25 km. távolságban kell lakni, főlészóllatnak, hogy írásbeli kérvényeiket július hó 20-áig a vállalati betegsegélyző pénztáránál Józsefgőzfűrészen nyujtsak be.

Előnyben részesülnek olyan pályázók, akik kötelezik magukat arra, hogy alkalmaztatásuktól számítva egy év mulva Felsőturcsok vagy Alsóturcsok községben állandó ottlakás céljából letelepednek.

Józsefgőzfűrészen (a Máv. Ruttka—Zólyomi vonalán), 1907. július 2-án.

1124. sz.
1907. tk.

Árverési hirdelményi kivonat.

A törvénytörvényi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turáni népbank részvénytársaságnak Matyko Humaj Pál elleni végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék területköréhez tartozó törvénytörvényi kir. járásbíróóság területén, Turán községben fekvő:

a) a turáni 1415. sz. tlkjyben A. 7. 4—9. sorszám a. felvett, 1 1/3 részben Szitár Fucscala Pál és 2/3 részben Matyko Humaj Pál nevére irt 286. öi. sz. házra, gazdasági épületekre és b) a turáni 636. sz. tlkjyben A. 7. 1. sorszám a. felvett s Matyko Humaj Pál nevére irt ingatlanra 184 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebbi ingatlanlás az 1907. évi július hó 26-án délelőtt 10 óraker Turán községben a községházban megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlanlás kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni.

A kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság. Törvénytörvényi, 1907. évi május hó 4-ik napján.

Petrás, kir. albiró.

1122. sz.
1907. vh.

Árverési hirdelmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a znióváráljai kir. járásbíróóságának 1907. évi V/58. sz. végzése következtében dr. Messinger Mór ügyvéd által képviselt Országk Szaniszló zniói lakos javára Országk szül. Petyko Anna lazáni lakos ellen 939 korona s járulékei erejéig 1907. május 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1600 koronára becsült kövtelező ingóságok, u. m. 2 pej ló, 6 darab riska ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a znióváráljai kir. járásbíróóság 1907. évi V/58. sz. végzése folytán 939 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi február hó 3. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 73 korona 55 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig a helyszínen Lazánban leendő eszközésére 1907. évi július 15. napjának délelőtt 10 órája határidőül kitzittek és ahhoz a venni szándékozóknak ezenel uli megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, közlés esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Znióvárálján, 1907. június 30.

Szibner, kir. b. végrehajtó.

Kereskedőtanonc

kölcsönös megegyezés alapján felvétetik azonnali belépésre rőfös-, divat-, cipő- és fehérműáru üzletben.

Glücksthal József
Tornalya, Gömörmegye.

Budapest látványossága!

ÁMOR

NAGYKÁVÉHÁZ
(ezelőtt Beliczay)

BUDAPEST, Nagymező-utca 7. szám.

Tulajdonos: Kanczler Gyula.

Naponta

Kis Parádi Náci

híres szolista hangversenyez.

Gyönyörű látványosság!

Aki Budapestre jön ide megy!

Minden idegen nézze meg!

Felhasználj! Lakosságunk! Saját érdekében bíróságon kizárólag LEOPOLD GYÖRKA hirdetői irodája által Budapest, Törvényszék utca 8. Száma: 202. Állás: 1907. évi július 15. napjának délelőtt 10 órája határidőül kitzittek és ahhoz a venni szándékozóknak ezenel uli megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, közlés esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Requiny-féle

RÓMAI VÉRTELÍTŐ-SZŐRŐ

gáztat az minden bőrbőjén, bujakórak, vérdeésben ezenel közhírré teszi, hogy a znióváráljai kir. járásbíróóságának 1907. évi V/58. sz. végzése következtében dr. Messinger Mór ügyvéd által képviselt Országk Szaniszló zniói lakos javára Országk szül. Petyko Anna lazáni lakos ellen 939 korona s járulékei erejéig 1907. május 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1600 koronára becsült kövtelező ingóságok, u. m. 2 pej ló, 6 darab riska ökör nyilvános árverésen eladatnak.

REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII. Kálv. Károlyi út 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKEBERŐ gyógyító készítménye. Eredet. prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI LENVÁSZON

DAMAST.

Áruk csak akkor salódiak.

VÁLDÓ SZEPESZSÉ

ESTY ECHT ZIPSER

ha ezen végjegyzésvannak előlta.

VERSZEGÉNYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG

gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Rendkívül kellemes ízű, erőtelj, tisztítja a vért

Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárkban, Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálv. tér.

A legjobb órákat

legszárazabb és legbiztosabb órákat, egy lépcsővel, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE**

szárazabb és legbiztosabb órákat, egy lépcsővel, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE**

szárazabb és legbiztosabb órákat, egy lépcsővel, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE**

BRÄUSWETTER JÁNOS órákgyártó. SEGEDREN.

Aranyárak 2000 tápól ingyen és bérmentve.

TUDÓBAJOSOKNAK

és mindenki, aki több, ráköt, szórólta megjelölést tesz a

Halapt-féle hársfamezőszőrő

Mintafüvet 8 koronáért kold

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÜT 84.

PLATSCHEK VILMOS

elsmert legolcsóbb, legerősebb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV. Központi Városház. (Károly-körút).

A világot bámulatba ejti a

Hammond

írógép.

Kizárólagon előállítását.

FARAGÓ TESTVÉREK

Budapest, V. Arany lánc-u. 8.

Kérjen mindenkit prospektus!

Szeplő, majfolt, pattanás, mimeser, ráncok eltűnnek az arcról a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATE

szépségápoló való hatásos átal

Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, puder 1-20 k.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész. Budapest, Andrásy-út 17.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

SCHULLER FERENCZ

szépségápoló való hatásos átal

Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, puder 1-20 k.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész. Budapest, Andrásy-út 17.

BABYMIRA-CRÉM

legjobb asor kitések, ótvár, ráncok, feldrabbít és kipalott bőr gyógyítására.

Egyedül készítő:

BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB

3 doboz ára bérn. 8 K 20 f., 10 doboz 8 K 80 f.

A BREZSAI MOTORGYÁR

részvénytársaság

bontás, gáz-, olajmotorok és beszt és fokozóbilék szállítására és minden leghatásosabb és legbiztosabb készítmények előállítására.

Yek: **HELLERT IGNÁC és Tsa**

Budapest, VI. Teréz-körút 41. Eredet. Prospektus ingyen.

KATZER

1/2 rész társaság megóvó-intérete az első és legnagyobb részvénytörvényi törvény.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (sz. 1/2 ház), 45, 46, és Uj-utca 43.

Katzer szórómérai az egész világon el vannak terjedve és elsőrangunk.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VASAROLJON

KISS-FÉLE

SZERENCSE-SORSJECSE

KISS KÁROLY és TÁRSA

BUDAPEST, MOSSUTH I. U. 13

Pacific

TOJÁS KÉSZÍTMÉNY

tojásból készült gyógyászati és konyhai készítmények.

NAGY MEGTAKARÍTÁS.

Kapcsolj minden háztartásodnak és foglalkozásodnak!

STROBENTZ TESTVÉREK, R. F.

gyógyászati gyár, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle

NEPELEJTS védjegyű nyakkendő, kitonó

magyar Ipari

PARIS SZÁLLÓ

Szálloda: Simon Pál

Budapest, VI. Váci-körút 28. sz.

100 szoba 2-30 K-tól feljebb, kényelmes és vilányvilágításal együtt. Fűrdő, meleg víz, kárház, szőnyeg, villamos világítás, megállóhely az összes pályaudvarok és közlekedési eszközök közelében.